

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Številka: 020-03-16/2019/8
Ljubljana, 6. 1. 2020

Osnutek

**POROČILO O DELU
KOMISIJE ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO ZA LETO 2019**

V skladu s Sklepom o izvolitvi predsednikov, podpredsednikov in članov komisij Državnega sveta Republike Slovenije z dne 21. 12. 2017 in Sklepa o dopolnitvah Sklepa o izvolitvi predsednikov, podpredsednikov in članov komisij Državnega sveta Republike Slovenije z dne 16. 5. 2018 komisijo sestavljajo:

Predsednik: Cvetko Zupančič
Podpredsednik: Branko Tomažič

Člani: Tone Hrovat, mag. Marija Lah, Marjan Maučec, Franc Rokavec, Srečko Ocvirk in Ladislav Rožič.

Na podlagi Sklepa o ustanovitvi in nalogah komisij Državnega sveta Republike Slovenije, ki ga je Državni svet sprejel na 2. seji 21. 12. 2017, Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano obravnava predloge zakonov in druge akte, ki se nanašajo na naslednja področja:

- kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo,
- prehranska industrija,
- veterinarstvo.

Komisija obravnava pobude in vprašanja članov Državnega sveta v zvezi z zadevami, ki jih obravnava ter druge zadeve, za katere jo pooblasti Državni svet. Komisija pripravlja predloge zahtev in mnenj v zvezi z zakoni in drugimi akti, ki se nanašajo na zadeve, ki jih obravnava. V skladu z drugim odstavkom 56. člena Zakona o državnem svetu komisija sodeluje z delovnimi telesi Državnega zbora in jim daje mnenja o zadevah iz njihove pristojnosti.

* * *

Komisija se je sestala na 10 sejah, in sicer na 6 rednih in 4 izrednih sejah.

Komisija je obravnavala skupno 17 zadev, 12 na rednih in 5 na izrednih sejah in sicer 1 predlog zakona, 3 predloge drugih aktov ter 4 pobude, 1 posvet ter 8 ostalih zadev. Na matična delovna telesa Državnega zbora je posredovala 5 mnenj.

Komisija je obravnavala naslednje zadeve:

Predlogi zakonov:

1. Predlog zakona o interventnem odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave (ZIOMVN) - nujni postopek, EPA 647-VIII (4. izredna seja, 14. 6. 2019 - skupaj s Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj). Mnenje je bilo posredovano Odboru za infrastrukturo, okolje in prostor (14. nujna seja, 17. 6. 2019). Državni zbor je zakon sprejel na 9. seji 20. 6. 2019.

Predlogi aktov:

1. Predlog rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2019 (Rb2019), EPA 389-VIII (11. seja, 7. 2. 2019). Poročilo komisije je bilo posredovano na Komisijo za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je skupno poročilo pripravila za sejo Državnega sveta (15. redna seja, 27. 2. 2019). Predlog rebalansa je Državni zbor sprejel na 5. redni seji, 6. 3. 2019.
2. Poročilo o delu in zaključni račun Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije za leto 2018, EPA 676-VIII (13. seja, 2. 9. 2019). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za kmetijstvo.
3. Letno poročilo o poslovanju družbe Slovenski državni gozdovi, d.o.o., v letu 2018, EPA 736-VIII (15. seja, 4. 11. 2019). Mnenje komisije je bilo posredovano na Odbor Državnega zbora za kmetijstvo.

Pobude in vprašanja komisije

1. Pobuda Ministrstvu za okolje in prostor za spremembo Uredbe o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 37/18).

Komisija je na 11. seji 7. 2. 2019 sprejela sklep, da na Ministrstvo za okolje in prostor naslovi naslednjo p o b u d o : Uredba o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 37/18) naj se spremni tako, da bodo rastlinjaki (prefabrikati), ne glede na dimenzije, uvrščeni med enostavne objekte.

Obrazložitev:

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je obravnavala pobudo župana Občine Sevnica in člana komisije Srečka Ocvirka, da se v predpisih o gradnji oz. v Uredbi o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 37/18, v nadaljevanju: uredba) rastlinjak, namenjen za rastlinsko pridelavo, opredeli kot enostaven objekt. Na ta način bi se kmetom kot pridelovalcem hrane olajšal prehod na podnebne spremembe.

Komisija poudarja, da je treba upravne postopke za postavitve rastlinjakov, namenjenih za rastlinsko pridelavo, poenostaviti in tudi na ta način omogočiti večjo pridelavo zelenjave v Sloveniji, saj je delež samooskrbe z zelenjavo izredno nizek in predvsem sezonski. Komisija je pri svojem delu namreč že večkrat izpostavila, da je treba več sredstev nameniti za ukrepe v smeri trajnostne samooskrbe oz. pospeševanja gojenja zelenjave tudi izven sezone, s čimer bo imel slovenski potrošnik zagotovljeno lokalno pridelano hrano skozi celo koledarsko leto. Komisija ugotavlja, da Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v okviru 11. javnega razpisa za podukrep 4.1 - Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva za leto 2019, namenjene prilagoditvi kmetijskih gospodarstev na podnebne spremembe, predvideva podporo za individualne in kolektivne naložbe kmetijskih gospodarstev v lastno primarno pridelavo kmetijskih

proizvodov, tudi za nakup in postavitve rastlinjakov in pripadajoče opreme. Ker se omenjeni razpis izteče 29. 5. 2019, komisija meni, da je smotrno, da se kmetom omogoči koriščenje teh sredstev tudi na način, da se spremeni upravne postopke za postavitve rastlinjakov oz. zgoraj navedena uredba ter tako omogoči, da bodo rastlinjaki (prefabrikati), ne glede na dimenzije, uvrščeni med enostavne objekte.

2. Komisija je ob obravnavi Poročila o delu in zaključnega računa Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije za leto 2018 (13. seja, 2. 9. 2019) sprejela sklep, da naslovi na Vlado Republike Slovenije in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano naslednji

p o b u d i :

1. Komisija poziva Vlado Republike Slovenije, da pristopi k spremembi zakonskega določila, po katerem se zagotavlja prenos 10% sredstev Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije na račun Slovenskega državnega holdinga, d.d..
2. Komisija podpira prizadevanja za pospešeno sprejemanje zakonodaje, ki bo omogočila prenos zemljišč, ki so bila v lasti družbenih podjetij in so šla v stečaj, na Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije.

Obrazložitev:

Med finančne obveznosti, ki bremenijo Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljevanju: sklad) sodi tudi plačilo 10% vseh prihodkov od gospodarjenja s kmetijskimi zemljišči Slovenskemu državnemu holdingu, d.d. (pravni naslednik Slovenske odškodninske družbe), ne glede na to, da je sklad iz naslova denacionalizacije tudi zavezanec za vračilo kmetijskih zemljišč, kmetij in gozdov v naravi, zavezanec za vračilo nadomestnih zemljišč, kadar vračilo v naravi ni možno, zavezanec za izplačilo odškodnin upravičencem zaradi nemožnosti uporabe denacionaliziranih zemljišč ter zavezanec za izplačilo sredstev za plačilo obveznic SDH, ob zamenjavi priznanice sklada za obveznico SDH. Komisija meni, da je ob vseh naštetih obveznostih neprimerno, da zakon skladu še vedno nalaga plačilo 10 % vseh prihodkov od gospodarjenja s kmetijskimi zemljišči SDH, saj ima sklad že s prej navedenimi obveznostmi velike težave in jih ne zmore poravnati iz svojih sredstev.

3. Komisija je ob obravnavi točke dnevnega reda seje Pobude in vprašanja na 14. seji, 13. 9. 2019 predlagala, da Državni svet na Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport naslovi naslednjo pobudo:

Komisija poziva Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, da ohrani študijski program ekološkega kmetijstva na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze Maribor.

Obrazložitev:

V Sloveniji beležimo prve kontrolirane ekološke kmetije od leta 1998, ko je bilo v kontrolo vključenih 41 pridelovalcev ali kmetijskih gospodarstev, od takrat naprej pa njihovo število stalno narašča. V sistem kontrole ekološkega kmetovanja je bilo v 2017 zajetih 3.190 ekoloških kmetijskih gospodarstev ali za 8,8 % več kot v letu 2016, tako da ima status »ekološki« 4,6 % vseh kmetijskih gospodarstev v Sloveniji, kar pa je v primerjavi z evropskimi trendi na tem področju malo.

Že leta 2005 je Vlada Republike Slovenije sprejela Akcijski načrt razvoja ekološkega kmetijstva (ANEK) do leta 2015, kjer so bili kot glavni cilji izpostavljeni: pospeševanje ekološkega kmetijstva z zagotavljanjem nadzora, izobraževanje pridelovalcev, spodbujanje raziskav, promocija pridelave in drugo. Ambiciozno zastavljeni cilji ANEK (npr. 15 % ekoloških kmetij) se do danes niso uresničili. Velikokrat se vzroki za tako stanje iščejo tudi v pomanjkanju znanja nosilcev kmetijskih gospodarstev. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je v strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva kot operativne cilje na področju varstva okolja in ohranjanja kulturne krajine opredelilo povečanje tržne ekološke pridelave in predelave, načrtovanje sprejetja novih pravil »dobre kmetijske prakse« za trajnostno kmetovanje za vse ključne kmetijske panoge in glede na specifične razmere kmetovanja. Z dodatnimi ukrepi naj bi bila tudi podprta preusmeritev kmetijskih gospodarstev v ekološko pridelavo. Takšno usmeritev podpira tudi Raziskovalni inštitut za ekološko kmetijstvo, ki v svoji študiji ugotavlja, da so emisije toplogrednih plinov/ha v ekoloških sistemih za 32 % nižje kot v sistemih z mineralnimi gnojili in za 35–37 % nižje kot v konvencionalnih sistemih na osnovi hlevskega gnoja. Po tej študiji je to povezano z dejstvom, da ekološko kmetijstvo v povprečju vrne v tla 12–15 % več ogljikovega dioksida kot sistemi z mineralnimi gnojili, in sicer s pomočjo spodbujanja rodovitnosti tal in vsebnosti humusa.

Z ukinitvijo študijskega programa ekološkega kmetovanja se zastavljeni cilji še bolj odmikajo v prihodnost, zaostajanje ekološke pridelave v Sloveniji za ostalimi članicami Evropske unije pa se vztrajno povečuje.

4. Komisija je je ob obravnavi točke dnevnega reda seje Pobude in vprašanja na 15. seji, 4. 11. 2019 sprejela sklep, da naslovi na Ministrstvo za okolje in prostor naslednjo p o b u d o i n v p r a š a n j e :

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pričakuje od Ministrstva za okolje in prostor, da komisijo seznanijo s trenutnim stanjem izvajanja Zakona o interventnem odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave. Hkrati ministrstvu zastavlja vprašanje, kdaj bo pripravljena odločba o odstrelu teh dveh zveri?

Ostalo

1. Predlog poročila o delu Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za leto 2018. (2. izredna seja, 10. 1. 2019).
2. Digitalizacija kmetijstva v prihodnosti (14. seja, 13. 9. 2019).
3. Obravnava problematike ogroženosti slovenske prašičereje zaradi pojava afriške prašičje kuge (16. seja, 17. 12. 2019).
4. Problematika poplavne varnosti reke Drave (16. seja, 17. 12. 2019).
5. Neizvajanje trajnega upravljanja z velikimi zvermi (2. izredna seja, 10. 1. 2019).
6. Obravnava odgovora Vlade Republike Slovenije na vprašanje državnega svetnika Branka Tomažiča glede nespoštovanja Bernske konvencije in sprejema zakonodajnih ukrepov z namenom preprečevanja nastanka resne škode zaradi porasta števila velikih zveri v Sloveniji. (3. izredna seja, 12. 6. 2019).
7. Poziv Vladi Republike Slovenije za sprejem ukrepov, ki bodo omilili škodo na kmetijskih rastlinah zaradi deževne pomladi 2019 (3. izredna seja, 12. 6. 2019).

8. Problematika odvzema osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave (5. izredna seja, 8. 8. 2019 - komisija je točko dnevnega reda obravnavala skupaj s Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj).

Posveti

1. Zaključki posveta »So priložnosti svetovnega dneva čebel res izkoriščene?« (12. seja komisije, 17. 4. 2019 – skupna seja s Komisijo za gospodarstvo, obrt, turizem in finance). DS je zaključke obravnaval na 18. seji, 15. 5. 2019.

Povzetki pomembnejših razprav na sejah komisije

Komisija je obravnavala Poročilo o delu in zaključni račun Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije za leto 2018, ki ga je v Državni zbor predložil Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije.

Komisija se je seznanila s poročilom.

Uvodoma so predstavniki Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljevanju: sklad) ter Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predstavili delo sklada v preteklem letu, pri čemer so poudarili, da je bilo sicer tekoče poslovanje sklada v tem obdobju pozitivno, izguba celotnega poslovanja pa je zaradi plačila visokih odškodnin, ki imajo podlago v denacionalizacijskih postopkih znašala skoraj 3,3 milijona evrov. Podrobneje so bile obrazložene aktivnosti sklada, ki v največji možni meri skušajo slediti strateškim usmeritvam, tako na področju ohranjanja obsega kmetijskih zemljišč, pridobivanja prihodkov iz zakupnin, izvajanja postopkov, ki se nanašajo na ureditev evidenc zemljišč, področja komasacij zemljišč in urejanja lastninskih pravic. Poudarjeno je bilo, da se je stanje vodenja evidenc lastništva in upravljanja kmetijskih zemljišč s prenosom gozdnih zemljišč na SiDG, v smislu točnosti in preglednosti izkazovanih podatkov, poslabšalo.

V razpravi, ki je sledila predstavitvi poročila so bila izražena nekatera mnenja in zastavljena naslednja vprašanja:

- Kot izhaja iz poročila je sklad v letu 2018 preverjal 1103 zakupnike, pri čemer so bile pri 20 zakupnikih ugotovljene nepravilnosti. Komisijo je zanimalo, kako se je opravljal nadzor nad neobdelanimi površinami in kakšne so bile sankcije v primerih neprimerne obdelave. Pojasnjeno je bilo, da pozivu inšpekcijske službe za odpravo nepravilnosti in morebitni neodzivnosti zakupnikov sledi odpoved zakupne pogodbe, kar se je v lanskem letu zgodilo v šestih primerih. V skladu sicer menijo, da odpoved na prvi poziv ni primerna, zato dajo možnost preverjanemu zakupniku, da pojasni razloge za neobdelanost zemljišča in stanje sanira;
- objavljeni podatki kažejo, da v seznamu največjih zakupnikov močno prevladujejo pravne osebe, zastavlja pa se vprašanje, zakaj je med temi, ne glede na to, da je bilo gospodarjenje z gozdovi z zakonom iz sklada preneseno na Družbo Slovenski državni gozdovi d.o.o., tudi Zavod za gozdove Slovenije. Odgovorjeno je bilo, da gre v večini primerov za zakup mešanih gozdnih in kmetijskih površin (gozdne jase), ki se uporabljajo za namene lovstva in divjadi;
- iz podatkov o prodaji in nakupu kmetijskih zemljišč je možno ugotoviti veliko razliko med povprečnimi cenami zemljišč, ki jih je dosegel sklad, in znašajo 11,67 evra/m² za prodajo in 1,84 evra/m² za nakup. Komisiji se zastavlja vprašanje, zakaj prihaja do takšnih razlik v ceni. Odgovorjeno je bilo, da povprečje prodajnih cen vključuje tudi prodana stavbna zemljišča, ki dvigujejo povprečje cen, tako da

- navedene cene niso najbolj primeren kazalec dejanskega stanja, zato bodo v prihodnje cene prodanih stavbnih in kmetijskih zemljišč prikazane ločeno;
- komisija ponavlja že večkrat izraženo mnenje, da postopek izbire najboljšega ponudnika za zakup zemljišča s sedaj uveljavljeno licitacijo ni primeren. V povprečju dosežena 3,2 krat višja zakupnina od razpisane ni pravična, saj ostaja za večino zainteresiranih nedosegljiva. Zato bi bilo treba določiti drugačne kriterije (npr. merilo perspektivne kmetije), na podlagi katerih bi bili izbrani zakupniki. V skladu zagotavljajo, da si z uveljavljenim načinom zakupa boljših kmetijskih zemljišč ne želijo dosegati višjih cen najema in s tem večjih prihodkov, vendar ob velikem povpraševanju po zakupu ne poznajo boljšega načina postopka izbire, kot je licitacija. Vsakršen drug sprejemljiv predlog oziroma pobudo za spremembo postopka izbire bodo v skladu preučili in se nanj ustrezno odzvali;
 - glede na ponavljajoč presežek odhodkov nad prihodki v poslovanju sklada je bila izražena bojazen, da ima lahko to v prihodnje negativne posledice v smislu zagotavljanja večjih prihodkov sklada z dviganjem cen najema zemljišč. Zato bi po mnenju komisije morale nove zakonodajne rešitve vsebovati tudi možnost sodelovanja najemnikov v ustreznih organih sklada. Pojasnjeno je bilo, da plan poslovanja sklada v letu 2019 ne predvideva več izgube, zvišanje zakupnin pa je predvideno le v višini stopnje inflacije. Zagotovljeno je bilo, da bodo zakonodajne rešitve vodile v smer povečanja vpliva zakupnikov zemljišč v organih sklada;
 - zaradi neurejenih razmerij iz preteklosti pri gospodarjenju s kmetijskimi zemljišči in različnih interesov sklada in občin, je po mnenju komisije na mestu poziv k večjemu sodelovanju med njimi. Zagotovljeno je bilo, da se politika sklada do občin spreminja, kar se med drugim kaže tudi pri poenostavljeni obličnosti potrdil o namenski rabi, možnosti lastninjenja določenih parcel (infrastrukturalna raba), za katere izkazuje občina interes, večji fleksibilnosti pri spreminjanju prostorskih aktov občin ipd;
 - glede zagotavljanja hitrejših postopkov prenosa zemljišč s strani sklada na občine, se zastavlja vprašanje ali je možno, glede na dolgotrajnost postopkov sprememb prostorskih planov, sprožiti postopke za prenose zemljišč tudi na podlagi Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja;
 - izražena je bila podpora politiki sklada, da se javlja na razpise in izvaja odkupe zemlje po celotni državi in posebno v obmejnem pasu ter s tem pripomore k zaščiti slovenske zemlje pred pretiranimi nakupi tujih oseb;
 - preprečevati je treba špekulativne namere nekaterih denacionalizacijskih upravičencev, ki zavračajo vrnitev zemlje v naravi z namenom, da bi prejeli protivrednost v denarju;
 - komisija opozarja na problematiko podjetij z velikimi kompleksi zakupljenih zemljišč, ki jih prav zaradi teh s špekulativnimi nameni prevzemajo oziroma kupujejo tuji vlagatelji. Komisija se strinja z rešitvami, ki jih vsebuje Predlog zakona o kmetijski politiki, da se v podjetjih, v katerih delež lastništva tujih vlagateljev preseže 50%, zakupne pogodbe za zemljišča po preteku veljavnosti pogodbe ne podaljšujejo. Izraženo je bilo mnenje, da bi na teh velikih kompleksih tudi slovenski kmetje kot zakupniki, z mehanizacijo, ki je na voljo, uspešneje konkurirali na trgu kmetijskih proizvodov;
 - komisija meni, da je nujno, glede na povsem različne vsebine zakonskih materij, povsem ločeno obravnavati nastajajoči Predlog zakona o kmetijskih zemljiščih in predlog zakona, ki bo urejal oblikovanje šolskih posestev;
 - komisija podpira prizadevanja za pospešeno sprejemanje zakonodaje, ki bo omogočila prenos zemljišč, ki so bila v lasti družbenih podjetij in so šla v stečaj, na sklad;
 - izraženo je bilo opozorilo glede premajhne aktivnosti sklada ter posledično njegovega vpliva na trg s kmetijskimi zemljišči, tako na področju izenačevanja višin najemnin za majhne in velike kmetije, združevanja oz. povečevanja kmetij

- na račun razpoložljive kvote zemljišč namenjenih zakupu, premajhnega prometa z zemljišči, nakupov zemljišč na obmejnih območjih;
- komisija poziva Vlado, da spremeni zakonsko določilo, po katerem se zagotavlja prenos 10% sredstev sklada na račun Slovenskega državnega holdinga.

Komisija je obravnavala Letno poročilo o poslovanju družbe Slovenski državni gozdovi, d.o.o., v letu 2018, ki ga je v Državni zbor predložila družba Slovenski državni gozdovi, d.o.o.

Komisija **se je seznanila** z letnim poročilom.

Po predstavitvi delovanja družbe Slovenski državni gozdovi, d.o.o. (v nadaljevanju SiDG) in poslovnih rezultatov, ki jih je družba, sledeč ključnim ciljem gospodarjenja z državnimi gozdovi dosegla v preteklem letu, so bila v razpravi izražena nekatera mnenja in zastavljena vprašanja:

- Glede na ugoden čisti poslovni izid družbe, so pričakovanja prejemnikov sredstev iz Gozdnega sklada in Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije velika. Ali so ta pričakovanja upravičena in koliko sredstev iz tega naslova lahko pričakujejo? Ali bo na višino sredstev, namenjenih delovanju skladov vplivala tudi nedavna sodba Višjega sodišča o dodatnem izplačilu odškodnine slovenski cerkvi?
- kako se določajo odkupne cene lesa na notranjem trgu v spremenjenih tržnih razmerah, ki jih zaznamuje manjši izvoz lesa in pričakovanja lesno-predelovalne industrije po čim nižjih cenah odkupljenega lesa? Ob želji po večjem količinskem poseku lesa zasebnih lastnikov, tega ob nestimulativnih cenah ni pričakovati, zato je po mnenju komisije še toliko pomembnejša ustrezna politika cen, ki jo v veliki meri določa SiDG;
- ni se moč izogniti vtisu, da razpisi za sečnjo lesa domačim izvajalcem niso naklonjeni, saj jim ne zagotavljajo dovolj dela v primerjavi s tujimi delovnimi skupinami, ki se ukvarjajo s sečnjo. Komisija opozarja na mnogokrat ne povsem jasne in nedorečene pogoje v razpisih za izvajanje poseka lesa ter izbiro izvajalcev, ki nimajo vseh pogojev za izvajanje del, zato nastopajo problemi z realizacijo poseka, neplačili podizvajalcem del in podobno. V tem smislu se komisiji zastavlja vprašanje, koliko inšpekcijskih odločb je bilo podanih za dela, ki niso bila opravljena v postavljenih rokih?
- za koliko se bo, v skladu s strateškimi cilji, ob povečanemu številu zaposlenih v družbi SiDG, povečala njena lastna gozdna proizvodnja? Ali se s predvideno vzpostavitvijo in širitvijo lastne proizvodnje spreminja ena od strateških usmeritev družbe, ki bi bolj kot podpornik postajala resna konkurenca slovenski lesno-predelovalni industriji;
- komisijo so zanimali razlogi za povišano ceno sečnje, ki jo je izvajala družba (iz 17 na 22 evrov za kubičen meter lesa) in kako je to povišanje cene vplivalo na poslovanje družbe? Ob tem so cene na razpisih dosegale le 16 evrov, kar mnogim izvajalcem del ni pokrilo niti lastne cene storitve?
- kako preverja Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano realnost zastavljenih ciljev SiDG ter njihovo uresničevanje?

- glede na to, da je eden od pomembnih zastavljenih ciljev SiDG tudi razvoj podeželja in ohranjanje kmetij v gorskem svetu, se komisiji zastavlja vprašanje, na kakšen način bodo gorski kmetje deležni pomoči ter kako jim bo omogočeno sodelovanje pri sečnji in spravilu lesa v državnih gozdovih?
- glede na povečan interes SiDG za nakup posameznih gozdnih parcel, komisija opozarja na vidik nepoštene konkurence, saj zasebnikom, ki mejijo na prodajno parcelo in so zainteresirani za odkup, visoke cene zaradi povečanega povpraševanja močno otežujejo možnost nakupa;
- ali se že izvaja Pravilnik o transfernih cenah, glede na status podjetja Snežnik kot hčerinskega podjetja SiDG?
- glede na težave pri prodaji lesa, se komisiji zastavlja vprašanje dolgoročnejshe strategije izvoza lesa, ki bi vključevala tudi raziskave o možnostih prodaje lesa na oddaljenejših trgih, npr. arabskih držav.

V odgovorih so predstavniki SiDG in Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano podali naslednja pojasnila:

- Glede razdelitve dobička družbe na sklade je bilo pojasnjeno, da SiDG v skladu z zakonom v Gozdni sklad vplačuje letno nadomestilo, katerega pomemben del se uporablja za izplačila denacionalizacijskim upravičencem. Povprečno se iz naslova letnih nadomestil nameni mesečno 1,45 mio evrov sredstev;
- v odgovoru glede izvajanja nestimulativne politike cen je bilo pojasnjeno, da SiDG nima možnosti neposrednega sklepanja pogodb, zato ni možno oblikovati različne cene za posamezne kupce lesa. Zaradi tega so se v SiDG odločili za posebna pravila prodaje, in sicer preko dolgoročnih pogodb, licitacije, prodaje lesa na panj in z javnim zbiranjem ponudb. Najvišje cene so dosežene v primerih sklenitve dolgoročnih pogodb, kjer se dodeljujejo pogodbene količine lesa zainteresiranim kupcem razpršeno in na krajših razdaljah - torej v bližini državnih gozdov, kar je v skladu s strateško opredelitvijo SiDG glede prodaje lesa in zagotavljanja lesne mase slovenskim predelovalcem. Cenovna politika je v osnovi vezana na podatke avstrijskega statističnega urada, pri čemer se cene v Sloveniji z določenimi korekturami oblikujejo v razmerju do cen, ki jih objavlja avstrijski statistični urad. V Sloveniji so v primerjavi z avstrijskimi cene v povprečju nižje za 2 do 8%, pri čemer se v zadnjem času pri formiranju cen čuti tudi vpliv zmanjšane izvoza lesnih sortimentov. Prodaja na panj se izvaja v izjemno majhnih količinah, pretežno na dislociranih površinah;
- razpisi za oddajo del, kakor tudi zahteve za določitev spodnje meje cen za sečnjo morajo slediti določilom Zakona o javnem naročanju. Očitki o podcenjeni ceni sečnje so v večini primerov neupravičeni, saj v SiDG skušajo strukturirati naročila in oddajati določena manjša dela tudi domačim zasebnikom, pri čemer pa se v mnogih primerih soočajo z nepripravljenostjo opravljanja dela po ponujenih cenah. V lanskem letu je bilo izvedenih 3606 postopkov oddajanja javnih naročil, 1042 postopkov pa je bilo ponovljenih, ker ni bilo prijav na javni razpis. Cena sečnje je bila sicer v lanskem letu za 4 evre višja kot v predhodnem letu, kar je posledica razmer na trgu, saj je primanjkovalo izvajalcev del. Ugotovitev o višji lastni ceni sečnje SiDG za 1,5 do 2 evra je pravilna, vendar je po mnenju SiDG upravičena zaradi omogočanja večje fleksibilnosti in zagotavljanja potrebne odzivnosti SiDG na spremenljive tržne razmere.

Glede kršitev zakonodaje in neopravljene sečnje, ki je bila dogovorjena, je SiDG v primeru kršitev pogodb izvajalcem del izstavljal račune ali prekinjal pogodbe, s strani inšpekcijskih služb pa so bile pravne osebe in posamezniki v teh primerih ustrezno sankcionirani;

- predelava lesa je predvidena v štirih za ta namen ustanovljenih centrih. Hčerinska družba Snežnik d.o.o. je v lanskem letu predelala 70.000 m³ lesa, pri čemer se ji les zagotavlja pod istimi pogoji kot ostalim dolgoročnim partnerjem. Potencialno bi Snežnik d.o.o. sicer lahko predstavljal konkurenco lesno predelovalnemu obratu v njegovi bližini, SiDG pa glede na začrtano strategijo ne bo širil lastne proizvodnje v takšni meri, da bi predstavljala konkurenco slovenski predelovalni industriji;
- glede povečanih nakupov gozdnih parcel je bilo pojasnjeno, da je SiDG v imenu Republike Slovenije sicer zainteresiran za nakup nekaterih gozdnih parcel, vendar k temu pristopa selektivno (zaključevanje večjih državnih kompleksov, gozdovi na različno zavarovanih območjih) in se ne javlja na vse ponudbe, ki so objavljene na oglasnih obvestilih, pri tem pa se noben nakup ne izvrši brez predhodno opravljene cenitve predmeta prodaje in je odvisen od trenutne tržne cene;
- glede izvajanja Pravilnika o transfernih cenah je bilo odgovorjeno, da je njegova priprava v teku;
- glede prodaje lesa v tujino sledi SiDG začrtanim ciljem razvoja gozdno-lesne verige in ji v okviru evropskih pravil nudi količine in pogoje odkupa, ki niso pripoznani kot nedovoljene državne pomoči. Tako ostajajo, ne glede na trenutno veliko povpraševanje tujih kupcev, prioriteta domači kupci lesa.

Komisija je obravnavala in se seznanila s trenutnim stanjem in s procesom digitalizacije slovenskega kmetijstva v prihodnosti.

Uvodoma so bili člani komisije seznanjeni s predstavitevjo, ki jo je podal predstavnik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije o pomenu digitalizacije, s primerom dobre prakse uvajanja sodobne tehnologije na kmetiji Perša iz Prekmurja ter z oceno predstavnika Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano o trenutnem stanju na področju digitalizacije v kmetijstvu.

Komisija ugotavlja, da v Sloveniji zaostajamo pri uporabi naglo razvijajoče digitalizacije. Obstoječe in nove tehnologije, kot so internet, umetna inteligenca, robotika in bloki podatkov lahko prispevajo k učinkovitejšim procesom na vseh in tudi kmetijskem področju ter privedejo do oblikovanja novih proizvodov in storitev. Digitalizacija postaja vse pomembnejša tudi pri zagotavljanju boljšega življenja na podeželskih območjih.

Kot izhaja iz predstavljenih podatkov in uvoda k razpravi na komisiji predstavlja digitalizacija eno pomembnejših področij v pripravi nove strategije kmetijstva Republike Slovenije, saj pomembno prispeva k zmanjševanju različnih tveganj, večji predvidljivosti, boljši uporabi virov, manjši porabi materiala, večjemu donosu. Pri tem je poudarjeno, da uporaba sodobnih informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT) v kmetijstvu ne sme imeti negativnih učinkov na okolje. Nasprotno, pogoj je, da bodo nove tehnologije ohranjale in pozitivno vplivale na okolje v preciznem kmetovanju, s katerim se

zmanjšujejo izpusti toplogrednih plinov, poraba vhodnih surovin (gnojil, semen, zaščitnih sredstev) je manjša, hkrati pa se povečuje pridelava in izboljšuje kakovost pridelkov s pravilno oskrbo rastlin. Z inovacijami in uporabo digitalnih tehnologij se je možno hitreje odzivati na spremenjene klimatske pogoje, tako na strani blaženja kot tudi prilagajanja klimatskim spremembam.

Vzpostavljanje pogojev, da se bodo s primernimi ukrepi vpeljale najmodernejše tehnologije v kmetijsko gospodarstvo ostaja neizpolnjena naloga, ki naj bi jo kmalu pomagal reševati novoustanovljeni Svet za razvoj pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Da bi zagotovili sorazmeren razvoj vseh storitev na podeželju ter se izognili nevarnosti razvoja Slovenije dveh hitrosti na tem področju, se komisija zavzema za digitalizacijo celotnega podeželja, z medresorskim sodelovanjem in novimi pristopi, ki bodo podprti z zadostnimi sredstvi spodbujali željo in krepili zavedanje o nujnosti širjenja znanja za učinkovito uporabo naprednih tehnologij. Krepitev ozaveščenosti in organiziranje usposabljanja sta ključnega pomena predvsem za mala in srednje velika kmetijska gospodarstva, na katerih se uporaba digitalnih tehnologij težje vzpostavlja ter v marsikateri sredini ne velja za resnično koristno. Doseženo zaupanje lahko spodbudi souporabo podatkov in tako podpre uspešnejšo uporabo naprednih tehnologij. Celovit pristop k digitalizaciji bo zahteval konceptualne, generacijske in tehnične menjave ter iskanje rešitev, ki bodo odpirale prostor čim številnejšim uporabnikom.

Komisija se zaveda težav, ki jih glede na demografsko strukturo slovenskega kmetijstva predstavljajo izzivi na področju digitalizacije, vendar opozarja na področja, kjer bi s pomočjo uporabe novih tehnologij lahko dosegali boljše rezultate ter dosegli večjo konkurenčnost slovenskega kmetijstva. Z novimi tehnološkimi pristopi bi tako lahko lažje in bolj učinkovito izkoristili, na primer, vodni potencial reke Mure za namakanje kmetijskih površin, posodobili kmetijsko svetovanje, ki potrebuje nova znanja in spretnosti za uvedbo in uporabo tehnologij, pripravljali razpise, ki bi bili v večji meri prilagojeni potrebam prijaviteljev na posamezne razpise, kar vključuje tudi manj administrativnih postopkov in odpravljanje birokratskih ovir – tudi v primerih, ko se prepletajo klasični z digitalnimi postopki (prijave na razpise na klasični, zamudni poštni način). Za doseg tega cilja pa bo morala država nameniti več sredstev.

Komisija je obravnavala problematiko ogroženosti slovenske prašičereje zaradi pojava afriške prašičje kuge. Pobudo za obravnavo problematike na komisiji je podal državni svetnik Marjan Maučec.

Komisija se je v navzočnosti predstavnikov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstva za okolje in prostor ter Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin podrobno seznanila s problematiko ogroženosti slovenske prašičereje zaradi pojava afriške prašičje kuge. Afriška prašičja kuga je huda nalezljiva bolezen, ki prizadene domače in divje prašiče in je že razširjena v okolici Slovenije (Madžarska, Češka, Poljska, Italija, Romunija, Ukrajina ...) zato komisija meni, da so potrebni takojšnji ukrepi za preprečitev širjenja te nevarne bolezni. Brez izvajanja učinkovitih preventivnih ukrepov je le vprašanje časa, kdaj se bo prašičja kuga pojavila tudi na ozemlju Slovenije. V tem primeru lahko povzroči resne težave slovenski prašičereji, saj gre za panogo, ki znotraj slovenskega kmetijstva že sedaj močno nazaduje. Delež doma pridelanega svinjskega mesa se iz leta v leto znižuje in okužba s

prašičjo kugo bi panogo še dodatno oslabilo, zato bi bilo treba po vzoru nekaterih evropskih držav sprejeti ukrepe za zaščito domače prašičereje.

Veliko tveganje v obliki prenašalcev okužbe na domače prašiče predstavljajo divji prašiči. Že pred časom so bila dana opozorila, da bi bilo treba povečati odstrel divjih prašičev in tako zmanjšati njihovo število. Komisija ugotavlja, da so neustrezni ukrepi kmetijske politike v preteklem obdobju povzročili neravnovesja, ki se odražajo v prevelikem številu divjih prašičev. Treba bi bilo doseči dogovor z Lovsko zvezo Slovenije, predvideti način izvajanja večjega odstrela divjih prašičev, posledično zmanjšati populacijo divjega prašiča na obvladljivo število in s tem ter drugimi preventivnimi ukrepi zmanjšati tveganje za bolezen domače populacije prašičev. Država bi morala iz tega naslova predvideti tudi dodatne finančne stimulacije ter morebiti zmanjšati koncesijsko dajatev za Lovsko zvezo Slovenije, saj gre za prostovoljsko organizacijo, ki bo imela zaradi dodatnih odstrelov višje stroške.

Komisija poziva državo k sprejetju ustreznih in učinkovitih ukrepov za zmanjšanje števila divjih prašičev, ki predstavljajo enega od poglavitnih virov za prenašanje afriške prašičje kuge.

Komisija je po razpravi sprejela naslednji S K L E P :

Komisija poziva Vlado Republike Slovenije, da v roku 30 dni predloži v zakonodajno obravnavo po hitrem postopku interventni zakon zaradi omogočanja dodatnih ukrepov, ki bodo preprečili širjenje bolezni afriške prašičje kuge.

Komisija je obravnavala problematiko poplavne varnosti reke Drave. Komisija je problematiko obravnavala na pobudo Kmetijsko gozdarskega zavoda Ptuj, Iniciative za reko Dravo in Delovne skupine za reko Dravo.

Komisija se je seznanila s celostnimi problemi območja, kjer poplavlja reka Drava. Komisija ugotavlja, da je bilo doslej za odpravljanje naraščajočega problema poplavne ogroženosti storjeno premalo, zaradi česar prebivalci poplavnih območij reke Drave čutijo vedno hujše posledice pogostih poplav. Zato je nujen celovit pristop reševanja za ohranitev zemljišč za kmetijsko pridelavo, podkrepljen s poglobljeno študijo potrebnih ukrepov, ki bodo zagotavljali odpravljanje vzrokov poplav ter preprečevali nadaljnjo veliko škodo, povzročeno zaradi erozije tal. Zasledovan primarni cilj, ki bi ga pri svojem delovanju morala upoštevati tudi Direkcija za vode, je po mnenju komisije ohranjanje kmetijske zemlje.

Predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Ministrstva za okolje in prostor so članom komisije zagotovili, da se načrt upravljanja z reko Dravo, v katerem bodo dorečeni konkretni ukrepi, pripravlja. Na vprašanje glede časovnice priprave načrta so bile pojasnjene konkretne aktivnosti. Predvidoma v enem mesecu bodo tako pripravljena izhodišča, ki jih je potrebno upoštevati pri pripravi načrta, v dveh do treh mesecih bo sestavljena projektna naloga, v pol leta pa bo z javnim naročilom izbran pripravljavec načrta upravljanja, kar vse skupaj zagotavlja pripravo načrta, z usmeritvami delovanja vseh, ki so kakorkoli povezani s tem prostorom, v enem letu.

V razpravi je bilo problematizirano tudi razdeljevanje in možnosti uporabe sredstev Sklada za vode, ki ga upravlja Ministrstvo za okolje in prostor. Pojasnjeno je bilo, da namen uporabe sredstev opredeljuje zakon, pri čemer je sklad predvsem vir sredstev za nove investicije v vodno infrastrukturo in izboljševanje razmer ob vodotokih, predvideva pa se, da bo postal tudi vir sredstev za nujne intervencije. Opozorjeno je bilo, da se precejšen del sredstev sklada namenja lokalnim skupnostim, zato bi tudi te morale poskrbeti za večjo finančno podporo tistim področjem, ki so poplavno ogroženi. Komisija

pri tem pogreša podatke oziroma pisno poročilo o tem, koliko sredstev, ki jih občine pridobijo iz sklada namenijo za reševanje poplavne problematike ogroženih območij.

Komisija je po razpravi sprejela naslednje S K L E P E :

1. Vlada Republike Slovenije naj prioritetno obravnava poplavno ogroženost reke Drave ter vzpostavi mehanizme rednega vzdrževanja reke, ki bodo omogočili pretočnost stare struge reke Drave do 1500 m³/sekundo.
2. Vlada Republike Slovenije naj vzpostavi monitoring pretočnosti reke in kakovosti vode ter naplavin reke pri vstopu reke Drave v državo, nizvodno v Mariboru in Ptuju.
3. Komisija pričakuje poročilo Ministrstva za okolje in prostor oziroma Direkcije za vode o konkretnih aktivnostih za zmanjšanje ogroženosti poplavnih območij reke Drave ter rešitvah, ki bodo ohranile kmetijsko zemljo. Komisija bo o izvedenih aktivnostih razpravljala na seji v prvi polovici naslednjega leta.
4. Komisija poziva lokalne skupnosti na poplavno ogroženih območjih, da se bolj aktivno kot doslej vključijo v problematiko poplavne varnosti, tudi tako, da več sredstev, ki jih pridobijo iz vodnega sklada namenijo za območja, ki so poplavno ogrožena. Komisija pričakuje poročilo Direkcije za vode, koliko sredstev je bilo v zadnjih letih namenjenih občinam iz vodnega sklada.

Komisija je obravnavala gradivo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije za sprejem ukrepov, ki bodo omilili škodo na kmetijskih rastlinah zaradi deževne pomladi 2019.

V predloženem gradivu je analizirano stanje po posameznih območjih Slovenije, ki so bila podvržena letošnjim izjemno neugodnim vremenskim razmeram v aprilu in maju in kjer je bila še posebno močno prizadeta kmetijska pridelava. Zaradi stalnega dežja v aprilu in maju so bile kmetijske površine več ali manj po celotni državi namočene in dela na njivskih površinah zelo otežena, posebno pri setvi koruze, kot posledica takšnega stanja pa v rasti zaostajajo že posajene vrtnine. Stojeca voda na določenih območjih je posevkom škodovala do te mere, da so večinoma propadli. Zaradi nizkih temperatur je bila rast kmetijskih rastlin upočasnjena, oslABLJENE rastline pa so bolj občutljive na napade bolezni in škodljivcev. Dodatno škodo je ponekod povzročila tudi pozeba v začetku maja. Posledica izjemno neugodnih vremenskih razmer je tudi pokanje in gnitje plodov češenj in marelic, kar bo povzročilo od 70 do 100 % izpad pridelka češenj. Prav tako bo izpad pridelka povzročila otežena košnja na trajnem travinju, pri čemer bo pokošena krma slabe kakovosti.

Glede na navedeno je komisija sprejela sklep, da se na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano naslovi poziv, da prouči možnosti za kakršnokoli pomoč prizadetim območjem, predvsem pridelovalcem na področju goriške in kopske regije, za omilitev škode na kmetijskih rastlinah zaradi deževnih razmer v aprilu in maju 2019.

Komisija je obravnavala problematiko neizvajanja trajnega upravljanja z velikimi zvermi ter sprejela naslednja S K L E P A :

1. Komisija Vlado Republike Slovenije poziva, da s strokovnimi argumenti doseže, da pristojno sodišče Odloka o ukrepu odvzema osebkov vrste rjavega medveda (*Ursus arctos*) iz narave za obdobje do 30. septembra 2019 ne bo razveljavilo.
2. Komisija bo v okviru Državnega sveta nadaljevala z aktivnostmi na področju upravljanja z velikimi zvermi in divjadjo ter si bo z vsemi deležniki prizadevala najti ustrezne rešitve za prihodnost.

Obrazložitev:

Komisija se je seznanila z mnenjem Alpe Adria Greena, mednarodnega društva za varstvo okolja in narave, Zavoda za gozdove Slovenije, Ministrstva za okolje in prostor, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Sindikata kmetov Slovenije ter Zveze lastnikov gozdov Slovenije.

Komisija in Državni svet se že dlje časa zavzemata, da bi se problematika upravljanja z velikimi zvermi in divjadjo v Sloveniji urejala celovito ter v sodelovanju z vsemi deležniki. S tem namenom je bil lani v Državnem svetu organiziran posvet o upravljanju z velikimi zvermi, kjer so prisotni predstavili svoja stališča, poglede in izkazali pripravljenost za sodelovanje.

Vlada je konec leta 2018 izdala Odlok o ukrepu odvzema osebkov vrste rjavega medveda (*Ursus arctos*) iz narave za obdobje do 30. septembra 2019 (Uradni list RS št. 74/18; v nadaljnjem besedilu: Odlok), zoper katerega je društvo Alpe Adria Green vložilo tožbo in zahtevo za izdajo začasne odredbe za zadržanje izvajanja odloka.

Predstavnik Alpe Adria Greena Tomaž Ogrin je pojasnil, da so se za tožbo odločili, ker pred izdajo Odloka niso bili upoštevani vsi varstveni ukrepi iz t.i. Direktive o habitatih, zato menijo, da je Odlok neveljaven. V času javne razprave so Ministrstvu za okolje in prostor postavili nekaj vprašanj, vendar nanje niso prejeli odgovorov, prav tako pa so prepričani, da je Odlok premalo natančen glede spolne strukture (teoretično bi lahko odvzeli 175 samic) iz narave odvzetih osebkov vrste rjavega medveda. Glede števila odvzetih medvedov se ni upoštevalo dejstva, da je na meji med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško fizična ograja, prav tako pa se tudi sprašujejo, ali so bile izkoriščene vse možnosti glede varovanja živine.

Direktor Zavoda za gozdove Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Zavod) Damjan Oražem je pojasnil, da je zavod tisti, ki vsako leto pripravi Strokovno mnenje za odvzem medveda in volka iz narave. Cilj zavoda je varstvo živali, vendar pa so dolžni zagotavljati tudi socialno sprejemljivo gostoto živali. Medved je neteritorialna žival in nima razvitega samoregulacijskega mehanizma. Edini limit pri velikosti populacije je dostopnost hrane. Ker je po naravi mrhovinar, se prehranjuje tudi s hrano, kot so smeti, ostanki iz klavnic, hrana na krmiščih in podobno. V primeru pomanjkanja hrane se zelo približa naseljem ter izgubi strah pred ljudmi. S povečevanjem gostote medveda se v določenih (odročnejših) krajih ljudje izseljujejo, zemljišča se zaraščajo, kar pomeni manjšo obdelanost krajine in podobno. Populacija medveda je v Sloveniji ugodna in se povečuje. Da se ne bi povečala do nevzdržnosti, mora vanjo poseči človek. Direktor je prav tako pojasnil, da je raziskava o vplivu ograje na meji s Hrvaško na populacije živali bila narejena ter da se v naravi le na pogled od daleč ne da ločiti samcev in samic, razen če slednja vodi mladiče, teh se pa ne sme streljati.

Generalna direktorica Direktorata za okolje mag. Tanja Bolte ter vodja sektorja za ohranjanje narave mag. Marija Markeš z Ministrstva za okolje in prostor sta poudarili, da je po stališču ministrstva Odlok dobro pripravljen, saj zadošča vsem kriterijem Direktive o habitatih. Preteklo upravljanje z medvedom je bilo označeno kot dobro, saj je v Sloveniji

gostota te živalske vrste največja v Evropi. Dodano je bilo, da se na ministrstvu že pripravlja nova strategija upravljanja z medvedom v okviru Live projekta.

Državni sekretar na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Jože Podgoršek je dejal, da je o ekosistemih treba razmišljati celovito, ter vanje posegati trezno, na podlagi presoj, predvsem pa se je treba dogovoriti, kaj želimo. Medved je del ekosistema, vendar pa je treba imeti v uvidu tudi gospodarsko in socialno škodo, ki jo povzroča neupravljanje s to vrsto. Preventivni ukrepi v okviru PRP sicer so predvideni, vendar pa niso namenjeni le zaščiti pred škodami, temveč spodbujanju kmetijstva.

Direktor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Branko Ravnik je dejal, da imamo Slovenci visok tolerančni prag do medveda, precej večjega, kot ga imajo v tujini. V prostoru je treba vzpostaviti mehanizme za vzdržno sobivanje, slovenski prostor pa je z medvedmi že preobremenjen. Izrazil je obžalovanje, da slovenski kmetiji niso obravnavani kot dovolj pomembna javnost, čeprav so oni tisti, ki trpijo največ škode. Kmetje s trenutno politiko upravljanja z medvedom niso zadovoljni, a vsaj obstaja. Izrazil je upanje, da ne bo treba iz prostora umikati ljudi, da ga bodo imeli dovolj tudi medvedmi ter izrazil pričakovanje, da bo Vlada sodišče z argumenti prepričala, da Odloka ne bo razveljavilo.

V razpravi so se člani komisije strinjali, da je bilo o upravljanju z zvermi in divjadjo v preteklosti že veliko povedanega. Pri načrtovanju upravljanja z velikimi zvermi je treba gledati tako na vsebinsko plat, po drugi strani pa dosledno upoštevati tudi vse postopke. V preteklosti sta veliko škode povzročala srnjad in divji prašič, nato pa se je z veliko truda ta škoda omejila. Preveč predstavnikov ene vrste v naravi pomeni degradacijo druge vrste in degradacijo okolja. V skladu s slovensko zakonodajo mora z zvermi in divjadjo upravljati Republika Slovenija. Od pristojnih organov se zato pričakuje, da se bo v prihodnosti prisluhnilo tudi drugim deležnikom, vendar pa se od vseh pričakuje tudi spoštovanje pravic in dolžnosti, ki jih prinaša lastnina. Predvsem se pričakuje, da bodo vsi deležniki ljudem, ki živijo v krajih, kjer so se zveri namnožile, prisluhnil, saj so na koncu oni tisti, ki v teh krajih živijo in gospodarijo s prostorom.

Začasno zadržanje Odloka komisija razume tako, da je sodišče v formalnem postopku našlo napako. V razpravi je bilo izrecno poudarjeno, da se razprave ne sme razumeti kot pritisk na delo sodišča, Ministrstvo za okolje in prostor pa je bilo pozvano, naj stori vse, kar je v njegovi moči, da se bo s strokovnimi argumenti doseglo, da sodišče Odloka ne bo razveljavilo. Prav tako je bilo pozvano, naj naslednje odloke pripravi tako, da do formalnih napak ne bo prihajalo, po drugi strani pa da bo upravljanje tako, da bo upoštevalo interese vseh deležnikov.

Komisija je na skupni seji s Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj obravnavala Predlog zakona o interventnem odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Temeljni cilj zakona je interventni poseg v številnost populacije rjavega medveda in volka in s tem ustavitev nenadzorovane rasti gostote obeh populacij (ob vstopu Slovenije v EU je bilo medvedov 450-500, lani okoli največ 950 in letni prirastek okoli 200 osebkov; v sezoni 2017/2018, skupaj z zaznanimi čezmejnimi tropi je bilo okoli 88 volkov, od tega se pretežno v Slovenji zadržuje okoli 75 volkov), ki je posledica sodnega zadržanja odstrela za namen uravnavanja populacije velikih zveri (v preteklosti volka in letos še medveda). Zaradi povečanja gostote teh živali se ob neizvajanju odstrela opaža spremenjen vzorec njihovega obnašanja, ki se tudi bolj pogosto pojavljajo v naseljih in območjih z najlažjim dostopom do hrane, kar predstavlja nevarnost za življenje in varnost ljudi. Zato ni druge zadovoljive možnosti za rešitev nastale situacije, kot je

takojšnje uravnavanje številčnosti populacije obeh vrst zveri. Predlog zakona je pripravljen z namenom čimprejšnjega in ponovnega uravnavanja populacije medveda in volka in preprečevanja nadaljnjih škod, škodnih dogodkov in zagotavljanja varnosti prebivalstva. V letošnjem letu je bilo v primerjavi z istim obdobjem število klicev na interventno številko podvojeno, prav tako so se podvojili škodni primeri obeh vrst. Izpolnjeni so tudi vsi pogoji, ki jih zahteva Direktiva o habitatih za izvedbo izjemnega odvzema tovrstnih zavarovanih živalskih vrst.

Kot ugotavljata komisiji, predlog zakona določa število medvedov in volkov, ki se jih sme odvzeti iz narave: predvideni odvzem 200 medvedov (175 odstrel in 25 predvidene izgube) v obdobju od uveljavitve zakona do 30. 4. 2020 in 11 volkov v obdobju od uveljavitve tega zakona do 31. 1. 2020 ter septembra 2020. Predviden odvzem živali, ki ima podlago v tem zakonu, se lahko preseže le zaradi izjemnega odstrela ali izgub. Odstrel medvedov se izvaja prednostno okoli naselij in na območjih, kjer so škodni primeri pogostejši, odstrel volkov pa se v primerih ponavljajočih škod prednostno izvaja na pašnikih ali v njihovi neposredni bližini.

Državni svetniki so soglasno podprli predlog interventnega odvzema konfliktnih osebkov vrst rjavega medveda in volka iz narave, s čimer bo končno dana možnost hitrejšega ukrepanja brez večjih administrativnih postopkov. Ob tem državni svetniki poudarjajo, da je treba ob interventnem odvzemu rjavega medveda in volka iz narave v prihodnje upravljati s tovrstnimi zvermi v smeri ohranjanja števila zveri na vzdržni ravni, ki zagotavlja sobivanje s človekom.

Na nujnost čimprejšnjih intenzivnejših posegov v populacijo medveda in volka z namenom preprečitve nadaljnjega večanja in širjenja populacije oz. njenega bistvenega zmanjšanja v Državnem svetu opozarjamo že dlje časa, tudi v okviru lanskoletnega posveta o upravljanju z velikimi zvermi v prihodnje. Že dlje časa se ugotavlja taka številčnost populacije medveda in volka, ki ne omogoča strpnega sobivanja, ampak povzroča vse več konfliktnih situacij in spodbuja strah med kmeti in ostalimi prebivalci na podeželju. Zaradi pogostejšega pojavljanja medveda na šolskih poteh se povečujejo tudi pritiski na občine, da zagotavljajo več šolskih prevozov.

Ob ugodnih pogojih za razmnoževanje zaradi razpoložljivosti hrane v gozdovih in sadovnjakih v lanskem letu bi morali z načrtovanim in strokovnim poseganjem v populacijo zveri zmanjšati njihovo številčnost, a se je njihovo število zaradi sodnega zadržanja odstrela volka in medveda še povečalo, kar le še stopnjuje kritičnost situacije in posledično povečuje nestrpnost med ljudmi, ki se počutijo življenjsko ogroženi. V zvezi s tem se je tudi postavilo vprašanje iskanja odgovornosti (materialne in kazenske) oseb in institucij za morebitne negativne posledice odsotnosti upravljanja z zvermi. Če se bo tudi tokrat s sodnimi postopki preprečilo uravnavanje številčnosti populacije medveda oz. volka, državni svetniki predlagajo, da se osebam, ki sprejmejo tovrstno odločitev, ponudi možnost bivanja v okolju s povečano populacijo rjavega medveda oz. volka. Obstaja namreč občutek, da se o upravljanju z zvermi in o sobivanju z njimi odločajo ljudje, ki teh težav ne doživljajo vsakodnevno, ljudi, ki dejansko z zvermi sobivajo, pa se ne poslušajo.

V razpravi so državni svetniki tudi opozorili, da doslej niso bile izkoriščene vse možnosti, ki jih v primeru ogrožanja varnosti prebivalcev na podeželju ter njihovega premoženja omogoča veljavna zakonodaja s tega področja, in se doslej (na primer na Cerkljanskem in na Blokah) ni ustrezno odzivalo ter učinkovito ukrepalo. Postavlja se tudi vprašanje, ali bodo z interventnim odvzedom dejansko odstranjeni najbolj konfliktni medvedi in volkovi. Opozorjeno je bilo, da je pojavljanje medveda v bližini ljudi tudi posledica njihove vznemirjenosti, ki jo povzroča človek s svojim načinom gibanja v gozdovih (npr. vozniki štirikolesnikov, motoristi, kolesarji, nabiralci gozdnih sadežev).

Večje možnosti za interventno poseganje in odvzem določenih živalskih vrst bi bile dane tudi s poenotenjem razumevanja in uveljavitvijo definicije, kdaj je človek s strani zveri dejansko ogrožen, saj bi se lahko na podlagi tega izvajali pravočasni in učinkovitejši ukrepi. Ob tem se postavlja vprašanje, ali je človek ogrožen šele ob napadu živali ali ko se žival dejansko pojavi v njegovi bližini.

V razpravi so državni svetniki tudi opozorili na povečanje populacije šakala na območju matičnega Krasa, ki povzroča veliko škode, in se spraševali, kdaj se bo spremenil status šakala iz zaščitene vrste v lovno žival.

Po opravljeni razpravi sta komisiji sprejeli naslednja s k l e p a:

1. Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano **podpirata** predlog zakona.
2. Na pobudo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predlagata, da matično delovno telo Državnega zbora v nadaljnji obravnavi prouči amandma k 3. členu in ga sprejme kot svojega, če oceni, da je dopolnitev potrebna zaradi jasne opredelitve, da se poleg interventnega ukrepanja izvaja tudi načrtovano upravljanje z rjavim medvedom in volkom.

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj sta obravnavali pobudo državnega svetnika Branka Tomažiča za razpravo o problematiki odvzema osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave.

V uvodu skupne seje je pobudo predstavil pobudnik izredne skupne seje Branko Tomažič. Poudaril je, da Državni svet že dlje časa opozarja na nujnost čimprejšnjih intenzivnejših posegov v populacijo medveda in volka z namenom preprečitve širjenja populacij oziroma zmanjševanje populacij. Številčnost populacij medveda in volka ne omogoča strpnega sobivanja z ljudmi, ampak povzroča vse več konfliktnih situacij in spodbuja strah med kmeti in ostalimi prebivalci na podeželju. Velike zveri se zaradi pomanjkanja hrane vse pogosteje pomikajo proti naseljem in tam povzročajo ne le gospodarsko škodo, temveč resno ogrožajo življenje in varnost prebivalcev. Kljub sprejemu interventnega zakona je stanje na področju trajnega upravljanja z velikimi zvermi skrb vzbujajoče. Slovenija kljub leta 1999 ratificirani Bernski konvenciji (Konvencija o varstvu prostoživečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njihovih naravnih življenjskih prostorov), ki omogoča uveljavljanje izjem pri upravljanju z veliki zvermi, če gre za varnost ljudi in premoženja, tega ne izvaja. Pobudnik je poudaril, da je bilo ob podpisu Bernske konvencije v strokovni študiji zapisano, da Slovenija lahko prenese 400 - 600 medvedov, njihovo število pa je v zadnjih letih vztrajno naraščalo in sedaj govorimo že o 1200 medvedih in 100 volkovih. Slovenija ne zdrži tako številčne populacije velikih zveri na svojem območju, posledice v obliki škod pa so zaradi številnih napadov volkov in medvedov na domače živali vse večje.

Pobudnik je izpostavil, da morata komisiji v sklepih seje od pristojnih institucij zahtevati odgovore, zakaj interventni zakon ne deluje oziroma se izvaja tako počasi in kateri ukrepi so še potrebni za zaščito varnosti državljanov in njihovega premoženja. Obenem je predlagal, da pristojni ministrstvi v luči nedavnih dogodkov tudi ocenita dejansko stanje na terenu in predlagata učinkovitejše ukrepe, ki bi omogočili boljše upravljanje z velikimi zvermi.

V nadaljevanju se je potekala razprava, v kateri so svoja stališča predstavili tako državni svetniki kot tudi vabljeni institucije. Na seji so sodelovali predstavniki Ministrstva za okolje in prostor in Agencije RS za okolje, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Lovski zveze Slovenije, Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in Zavoda za gozdove Slovenije.

Predstavnica Ministrstva za okolje in prostor (v nadaljevanju: MOP) je izpostavila, da vse službe želijo uspešno upravljanje z velikimi zvermi in ureditev razmer na terenu, zato MOP tesno sodeluje z Zavodom za gozdove Slovenije (v nadaljevanju: ZGS), Agencijo RS za okolje (v nadaljevanju: ARSO) in Lovsko zvezo Slovenije (v nadaljevanju: LZS). Vsi naporji so v skladu z zakonodajo usmerjeni v ureditev razmer, ki so nastale po zaustavitvi izvajanja odlokov za odvzem velikih zveri z odstrelom s strani Upravnega sodišča, tako da bodo le-te postale vzdržne za kmete. Statistični podatki kažejo, da je v 2019 ARSO na podlagi Uredbe o prostoživečih živalskih vrstah do 7. 8. 2019 izdala 9 dovoljenj za odstrel 11 rjavih medvedov in 3 dovoljenja za odstrel 6 volkov. Predstavnica MOP je opozorila na pripravo predpisov za odvzem medveda in volka za obdobje 2020 in na obnovljeno strategijo upravljanja z rjavim medvedom. Poudarila je, da se škode redno izplačujejo, do 8. 8. 2019 je bilo rešenih 97 od 150 vloženih vlog in izplačano 87.199 evrov za škodne primere zaradi volka. Glede škod rjavega medveda je bilo do 8. 8. 2019 rešenih 42 od 103 vlog, izplačano pa je bilo 20.625 evrov. Pri sofinanciranju dodatne zaščite je ARSO do 8. 8. 2019 prejel 18 vlog (8 podpisanih, 1 zavržena, 7 v obravnavi). Monitoring številčnosti živali se redno izvaja s strani ZGS, Univerze v Ljubljani in nevladnih organizacij. Izpostavila je ukrepe za podporo rejcem - možnost sofinanciranja zaščitnih sredstev, možnost plačila dodatnega dela zaradi varovanja premoženja, plačila za pastirja, pastirske pse, delo zaradi namestitve nočnih ograj in svetovanje kmetom, vendar lahko le tesno sodelovanje glede varstva narave, kmetijstva, gozdarstva in lovstva prinese ustrezne rešitve upravljanja z medvedom in volkom in tudi z drugimi zavarovanimi vrstami živali. Predstavnica MOP je izpostavila zahtevnost dela, ki ga opravljajo ZGS in LZS ter lovske družine. Po njenem mnenju se mora tema upravljanja z velikimi zvermi vrniti na strokovno raven, saj bo le-tako mogoče uspešno urediti razmere na terenu.

Predstavnik Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: MKGP) je v razpravi poudaril zaskrbljenost nad dogajanjem na terenu, saj bi poslabšanje položaja lahko vplivalo na razvoj slovenskega kmetijstva in ohranjanje poseljenosti podeželja. Sedanje razmere so odraz upravljanja z velikimi zvermi v preteklosti. MKGP ocenjuje, da ni mogoče na vseh območjih zagotavljati varnosti domačih živali in kmetovanja z zaščitnimi ograjami, kljub temu pa so sproženi nekateri postopki pri Evropski komisiji, ki bodo omogočili povečanje deleža sofinanciranja zaščitnih ograj (preko PRP). MKGP predlaga povečanje s sedanjih 30-50% na 50-90% sofinanciranja. V MKGP ocenjujejo, da je uspešnost izvajanja interventnega zakona pri medvedu zadovoljiva, slabša pa je pri volkovih, zato sta MOP in MKGP v dogovoru z ZGS in LZS sklenili, da priskoči lovskim družinam na pomoč tudi intervencijska skupina ZGS. Glede slabe realizacije odstrela volkov je po mnenju ministrstva treba ugotoviti, ali je razlog za tak rezultat res v pomanjkljivosti intervencijskega zakona. Predstavnik MKGP je opozoril, da smo v Sloveniji že v letih od 2006 do 2011 beležili bistveno večje škode zaradi volka, zato mora delo potekati tudi v smeri promocije preventivnih ukrepov.

Predstavnik Zavoda za gozdove Slovenije (v nadaljevanju: ZGS) je poudaril, da kljub drugačnemu prepričanju v javnosti, zaščitni ukrepi delujejo. Rekord glede škodnih primerov zaradi volka je bil dosežen v 2010 s 600 škodnimi primeri, trenutno pa jih beležimo približno 200 zato ZGS ocenjuje, da je to rezultat uspešne preventivne zaščite na terenu. Strinjal pa se je z razpravljavci, da zaščitna ograja ni vedno rešitev, vendar je treba razmere ocenjevati od primera do primera, ukrepe pa temu ustrezno prilagajati. Upravljanje z velikimi zvermi temelji na kombinaciji ukrepov, med njimi je tudi odstrel,

izjemno pomembna pa je pomoč države rejcem pri sofinanciranju ustreznih zaščit. Predstavnik ZGS je glede delovanja intervencijske skupine ZGS pojasnil, da gre za skupino 15 ljudi, ki lahko lovskim družinam pomagajo, če te to želijo. Glede očitkov, da interventni zakon ne deluje je izpostavil, da je bilo na podlagi interventnega zakona iz populacije rjavega medveda odvzeto že 66 osebkov in 2 volka, zato se je težko strinjati, da ni nič narejenega. Zahvalil se je lovskim družinam za delo, ki ga prostovoljno opravljajo. Glede slabših rezultatov odstrela pri volku je opozoril, da interventni zakon zavezuje, da se mora pred odstrelom volka zgoditi nekaj škodnih primerov v kratkem obdobju, šele nato pa se odstrel lahko izvrši. Izvršiti zahtevo iz interventnega zakona, da pride do odstrela tam, kjer je prišlo do konflikta, pa ni enostavno izvedljivo.

Predstavnik Lovske zveze Slovenije je opozoril, da gre v primeru odstrela volka za zahteven proces, ki ni primerljiv z odstrelom medveda. Lovci so aktivni pri izvajanju interventnega zakona, saj je med drugim mnogo lovcev tudi kmetov in rejcev živine in so zato zelo zainteresirani, da se predvideni odstrel izvede. Pozval je, da se rejci povežejo s starešino lovske družine in skupaj zbirajo informacije o gibanju volkov. Lovci bodo pri odstrelu uspešnejši, če bodo imeli več informacij o obnašanju volka, ki pleni domače živali. Opozoril je, da interventni zakon ni čudežna rešitev problemov na terenu, saj prinaša določene pogoje, ki otežujejo odstrel volka. Volk namreč upleni drobnico in se nato zelo hitro premakne daleč stran, pri čemer pa je z interventnim zakonom predpisano območje, znotraj katerega se ga lahko odstrel. Predstavnik LZS je poudaril, da bo treba doseči konsenz, kakšno število rjavih medvedov in volkov je sprejemljivo in je z njimi mogoče uspešno upravljati. Opozoril je tudi na spremembe pri upravljanju z jelenjadjo, ki se je na zahtevo nekaterih kmetijskih organizacij zgodila pred leti, posledično je prišlo do večjega odstrela le-te, kar je lahko delni razlog, da velike zveri hrano iščejo na pašnikih. Predstavnik LZS je opozoril, da so prostovoljska organizacija, ki ji nihče ne pokrije niti kilometrine, ko lovci pobirajo mrhovino, pri čemer je poudaril, da bi država olajšala njihovo delo že s tem, če bi subvencionirala zalaganje mrhovišč. Dotaknil se je tudi vprašanja intervencijske skupine, ki je lahko dobrodošla pomoč posamezni lovski družini, ne more pa bistveno zmanjšati zahtevno delo pri odstrelu volka.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (v nadaljevanju KGZS) podpira kmete v dokazovanju, da so na področju upravljanja z veliki zvermi potrebni odločnejši ukrepi že vrsto let. KGZS podpira nabor vseh ukrepov, ki bodo vzpostavili večjo varnost za ljudi in njihovo premoženje, strinja se tudi s svetovanji kmetom in s sodelovanjem z MOP in MKGP. Predstavnik KGZS je izpostavil, da je ukrep, ki ga skupna kmetijska politika ponuja na področju varovanja pred zvermi vrednoten tako nizko, da za kmete ni zanimiv, čeprav kmetijski svetovalci pri vsaki vlogi za subvencije kmetom predstavijo ukrep. Opozoril je, da je bil interventni zakon sprejet na predlog delovne skupine, ki deluje od letošnjega maja na KGZS in da ta delovna skupina redno spremlja, kaj se po sprejetju zakona dogaja na terenu. Ugotavljajo, da interventni zakon na področju odstrela volka ne deluje.

Državni svetniki so v svojih razpravah opozarjali, da gre za probleme, ki trajajo že nekaj let, pri čemer pa se ministrstva in drugi državni organi na opozorila niso ustrezno odzivali in pravočasno ukrepali. Ugotavljajo, da so se napovedi vladnih predstavnikov ob sprejemanju interventnega zakona, da bo sprejeti zakon omogočil hitrejše ukrepanje pri interventnem odvzemu teh zveri brez dodatnih administrativnih postopkov, izkazale kot nerealne. Pozdravili so dogovor, da bo lovskim družinam pomagala intervencijska skupina ZGS. Glede na stanje na terenu je velikih zveri preveč in na določenih območjih kmetje razmišljajo o prenehanju kmetovanja, saj ne morejo delati samo za povračila škod in subvencije. Državni svetniki so zahtevali odgovore na konkretna vprašanja, zakaj interventni zakon na področju volka ne deluje, ali je težava v pogojih za odstrel in ali je v tem primeru pogoje nujno pretehtati in popraviti tako, da bo deloval. Treba je tudi

ugotoviti ali vse službe in organizacije korektno sodelujejo in opravljajo delo, ki jim ga interventni zakon nalaga ter ali je treba razmisliti o dodatnih ukrepih. Kmetje in prebivalstvo na podeželju težko sprejema razlage o nujnem sobivanju z veliki zvermi, če je na drugi strani ogrožena njihova varnost in eksistenca. Lokalne skupnosti na ogroženih območjih pa morajo povečevati število šolskih prevozov in jih financirati, ker starši otrok zahtevajo varen dostop otrok v šole. Državne svetnike je tudi zanimalo koliko predlogov je ZGS podal za interventni odstrel na MOP in koliko odločb je bilo izdanih s strani MOP. Državni svetniki so opozorili, da se napake iz preteklosti pri gospodarjenju z zvermi ne smejo ponoviti in da mora biti upravljanje v prihodnje usmerjeno v ohranjanje števila zveri na vzdržni ravni, saj bodo sicer zaradi objektivnih danosti in značilnosti terena v Sloveniji (gostota poseljenosti prebivalstva, brez izrazitih neposeljenih področij) konflikti neizbežni.

Po opravljeni razpravi sta komisiji sprejeli naslednje s k l e p e:

1. Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano zahtevata hitrejšo in učinkovitejšo izvajanje Zakona o interventnem odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave ter pripravo zakonskih in podzakonskih aktov, ki bodo odpravili težave operativne narave, ki se pojavljajo ob izvajanju interventnega zakona (sprememba 9. člena zakona, ki opredeljuje lovska območja). V skladu s tem se Lovsko zvezo Slovenije in lovske družine poziva k intenzivnejšemu odstrelu volka in medveda.
2. Odvzem velikih zveri se mora prioriteto izvajati na območjih, kjer se pojavljajo škode in kjer je moten normalni ritem življenja lokalnega prebivalstva.
3. Pri ocenjevanju višine škode, nastale pri napadu velikih zveri, se mora upoštevati tudi vsa posredna škoda, vključno z manjkajočimi živalmi, katerih kadavrov se ni našlo, je pa nedvoumno, da so bile v čredi v času napada.
4. Ograje za zaščito premoženja pred napadi velikih zveri morajo biti dostopne za vse upravičence, ki te ograje zahtevajo, ne glede na to, ali so že utrpeli škodo zaradi napada velikih zveri ali ne.
5. Ograje so za rejce domačih živali neprimerne, zaradi česar je treba določiti in sprejeti ustreznejše ukrepe, ki bodo prilagojeni posameznemu rejcu glede na značilnost reje in konfiguracijo terena.
6. Komisiji zahtevata vzpostavitev takšnega števila velikih zveri kot je bilo v obdobju, ko zaradi števila velikih zveri ni bilo večjih konfliktnih situacij v prostoru. Velike zveri se ne smejo pojavljati na območjih, kjer jih takrat ni bilo.
7. Šakal mora postati lovna divjad. Obravnavati ga je treba kot tujerodno živalsko vrsto in temu prilagoditi ukrepe.

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance sta na skupni seji obravnavali zaključke posveta z naslovom »So priložnosti svetovnega dneva čebel res izkoriščene?«

Komisiji podpirata in predlagata v sprejem Državnemu svetu zaključke posveta z naslednjo vsebino:

Čebelarska zveza Slovenije in Državni svet Republike Slovenije sta 11. aprila 2019 soorganizirala posvet z naslovom »So priložnosti svetovnega dneva čebel res izkoriščene?«, da bi ob bližajočem svetovnem dnevu čebel, katerega razglasitev je v veliki meri rezultat slovenske pobude, med različnimi deležniki izmenjala mnenja in izkušnje, kakšne so globalne prednosti Slovenije na tem področju ter kako te prednosti doma in v svetu tudi izkoristiti.

Na podlagi predstavljenih strokovnih prispevkov in razprave so bili oblikovani naslednji

ZAKLJUČKI

1. Slovenija je kot pobudnica razglasitve 20. maja za svetovni dan čebel nedvomno dodatno pridobila ugled kot država, ki se zaveda pomena čebel, zato morajo biti aktivnosti, ki bodo poudarile njeno povezanost s tem dnevom, usmerjene tudi v širši mednarodni prostor.
2. Slovensko čebelarstvo sodi v kategorijo eno od bolj propulzivnih, uspešnih in prepoznavnih dejavnosti naše države. Nadaljnje aktivnosti zahtevajo povezovanje vseh, ki jim je mar za nadaljnji razvoj slovenskega čebelarstva, temeljiti pa morajo na čebelarški dediščini, tradiciji, znanju in dobri organiziranosti.
3. Spoznano kot pomembno gospodarsko panogo je treba vzpostaviti zakonske, pravne in organizacijske pogoje za lažje delovanje slovenskega čebelarstva na tujih trgih, tako z opremo, kot tudi s čebelami in čebeljimi pridelki.
4. Delovanje v smeri zavedanja, da večina ukrepov, ki jih namenjamo ustvarjanju boljših pogojev za življenje čebel pripomore tudi k izboljšanju človeškega okolja, mora postati stalnica naših aktivnosti.
5. Spodbujati je potrebno zanimanje za slovensko znanje na področju čebelarstva, ga krepiti in deliti tudi izven meja ter doseči izmenjavo dobrih praks drugod po svetu, aktivnosti pa voditi v smeri večje prepoznavnosti slovenskega čebelarstva v tujini, za večje splošne gospodarske koristi in turistično obiskanost Slovenije. Čebelarški turizem je področje, ki ga je nujno potrebno razvijati in aktivneje vključevati v turistične ponudbe. Čebela kot posebljanje vizije turizma, kot aktivnega in zdravega preživetja prostega časa, mora postati promotorka trajnostnega turizma v Sloveniji. Čebelarstvo in z njim povezane dejavnosti vse bolj postajajo priložnost na področju gospodarstva in turizma, ki je ne gre zamuditi, kar sicer že prepoznavajo slovenska podjetja; prav pa je, da to nadgradimo še kot država. Vse dosedanje aktivnosti in pridobljeno znanje nam omogoča, da na širši svetovni ravni promoviramo in usmerjamo čebelarstvo in njegov trajnostni vidik ter po svojih močeh prispevamo tudi h globalnemu varovanju okolja.
6. Promocija čebeljih pridelkov mora voditi v takšno prepoznavnost slovenskega medu in sorodnih izdelkov, da bodo ti postali nepogrešljiva popotnica vsakega tujega turista, ki obiše našo državo.
7. Ureditev trga z medom v Sloveniji je naloga, ki zahteva takojšnji pristop, pri čemer je nujna poostreitev nadzora nad medom, ki se prodaja na trgu. Akcije, s katerimi se bo ozaveščalo potrošnika o prednostih zaužite kvalitetne in zdrave hrane s kratkimi dobavnimi verigami ter informiranje o prisotnosti nepristne hrane na trgovskih policah, morajo postati stalna naloga. Prav tako mora Slovenija na ravni EU zahtevati, da je med na prodajnih policah vseh držav EU natančno označen z državo porekla.
8. Slovenska čebelarška akademija mora postati temelj prenosa čebelarkega znanja iz Slovenije v druge države, kar državo zavezuje, da nameni zadostna sredstva za usposabljanje kadrov in izvedbo prenosa znanj. Ustvariti je treba podporno okolje tudi za poklicno udejstvovanje čebelarjev, saj glede na povpraševanje in ambicije Slovenija potrebuje več večjih pridelovalcev medu. Akademija mora delovati razpršeno po Sloveniji, izkoristiti že obstoječo infrastrukturo in vključevati tradicijo pridelave in ravnanja z medom.

9. Poleg vsakodnevnih aktivnosti, ki bodo pripomogle k širjenju kulture čebelarstva in z njim povezanih dejavnosti pa ostajajo številne dejavnosti in projekti, ki jim je vredno prisluhniti in jih udejanjati. Podporo zaslužijo akcije kot je »Sem sprememba« Čebelarske zveze Slovenije ter slovenskih Ekošol, v okviru katere bodo učenci in učitelji Ekošol sejali medovite rastline na vrtovih Ekošol po vsej Sloveniji; »Zlata čebela«, za inovativne projekte v svetu; s povezovanjem vseh segmentov v slovenskem turizmu pa je možna uresničitev projektov kot so » medena kulinarika«, »apiterapija – zdravljenje z naravo«, »čebelam prijazna kmetija« in podobno.
10. Segment proizvodnje in prodaje medu potrebuje večji vložek sredstev, znanja ter tudi namenjenega časa za ozaveščanje potrošnikov o razlikah v kakovosti med pravim slovenskim medom in nadomestki medu, ki so prisotni na trgu. Med naj se promovira tako, kot je že uspešno uveljavljeno promoviranje drugih proizvodov z oznako IK.
11. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano naj v sodelovanju s pristojnimi zbornicami prouči možnost certificiranja slovenskega medu z oznako IK.